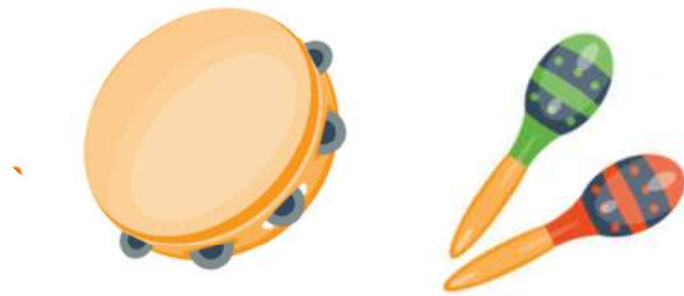

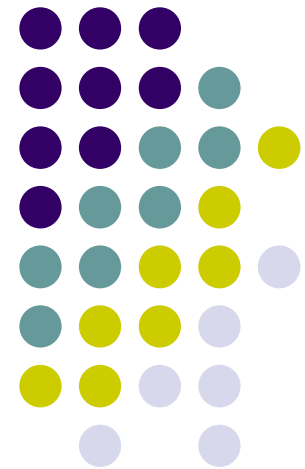
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι

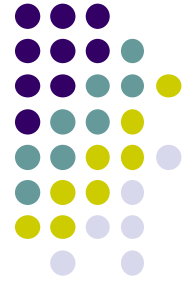
ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ:

Σύνοψη παραδόσεων

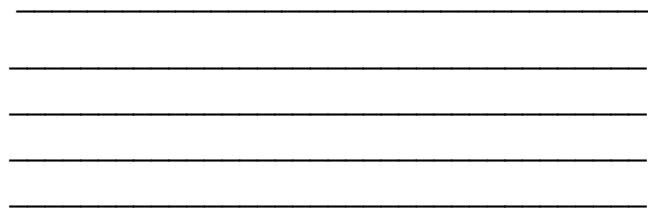
ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΑΡΠΑΡΟΥΣΗ

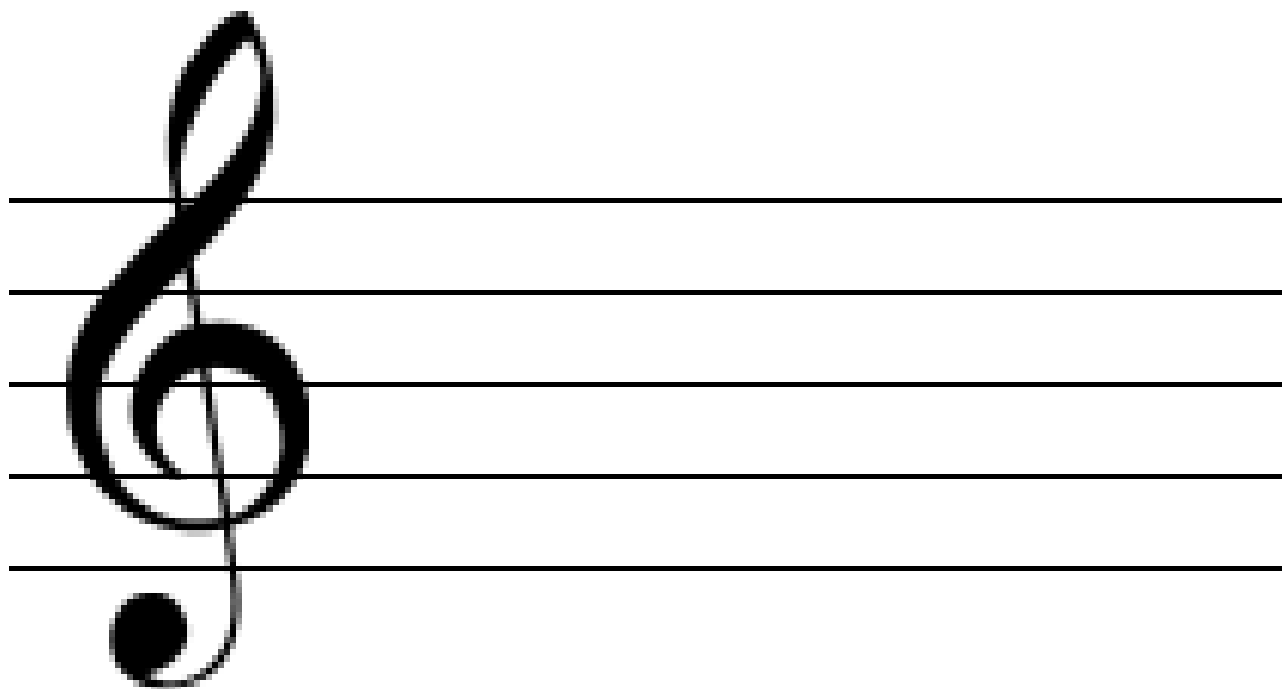

Το πεντάγραμμο

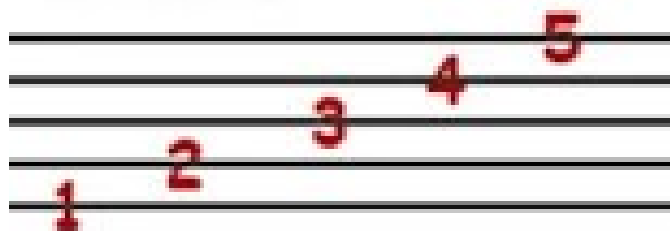
- Το **πεντάγραμμο** αποτελείται από 5 ευθείες και παράλληλες μεταξύ τους γραμμές.
- Πάνω στις γραμμές και στα διαστήματα που σχηματίζονται, γράφονται οι μουσικοί φθόγγοι (φθογγόσημα, νότες).

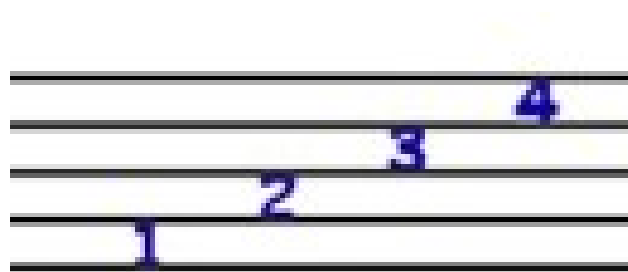
Το πεντάγραμμο με το κλειδί του σολ

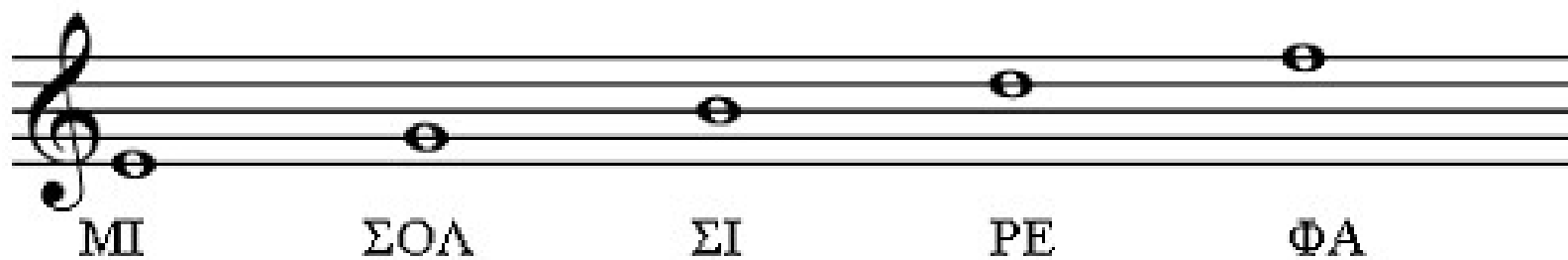
Πεντάγραμμο: οι γραμμές

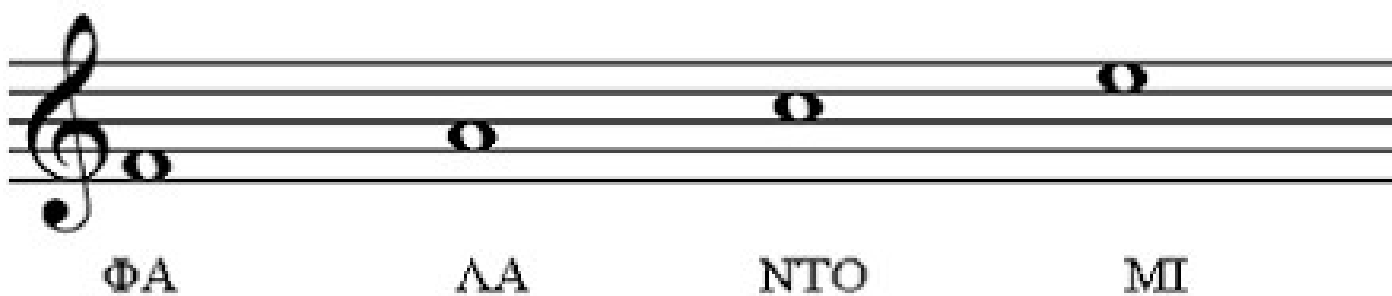
Πεντάγραμμο: τα διαστήματα

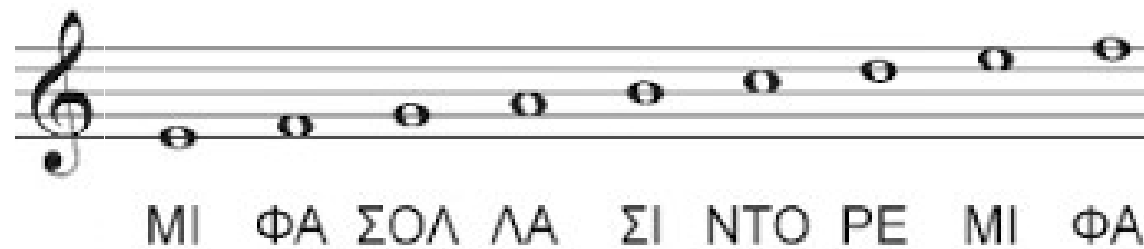
Νότες στις γραμμές

Νότες στα διαστήματα

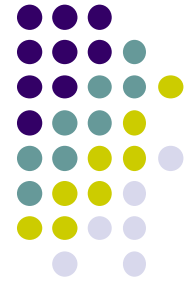
Οι νότες στις γραμμές και στα διαστήματα

Νότες κάτω και πάνω από το πεντάγραμμο

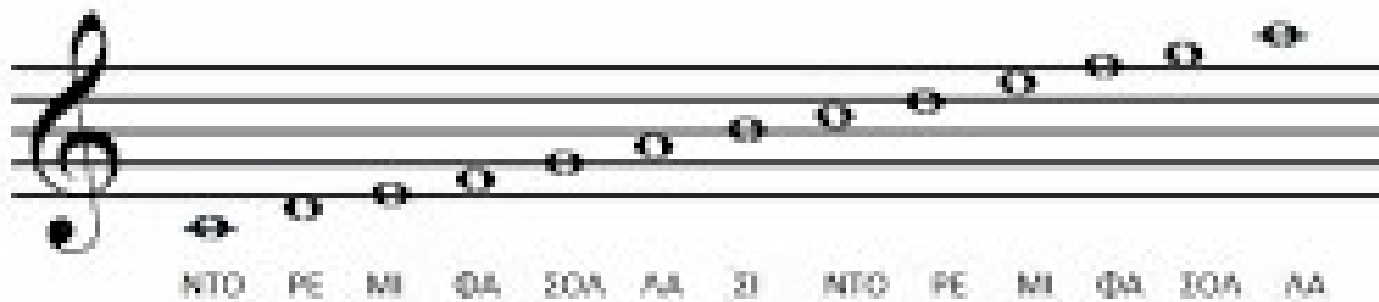
Νότες στις βοηθητικές γραμμές

Λα Σι Ντο Ρε Μι Φα Σολ Λα Σι Ντο

Ντο Σι Λα Σολ Φα Μι Ρε Ντο

Οι νέτες στο κλειδί του ΣΟΛ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: Ρυθμικές αξίες

ολόκληρο	
μισό	
τέταρτο	
όγδοο	
δέκατο έκτο	
τριακοστό δεύτερο	
εξηκοστό τέταρτο	

Ρυθμικές αξίες

ολόκληρο		που διαρκεί 4 χρόνους
μισό		= 2 χρόνους
τέταρτο		= 1 χρόνος
όγδοο		= μισός χρόνος
δέκατο έκτο		= μισό χρόνο από το όγδοο
τριακοστό δεύτερο		= μισό απ' το δέκατο έκτο
εξηκοστό τέταρτο		= μισό απ' το τριακοστό δεύτερο.

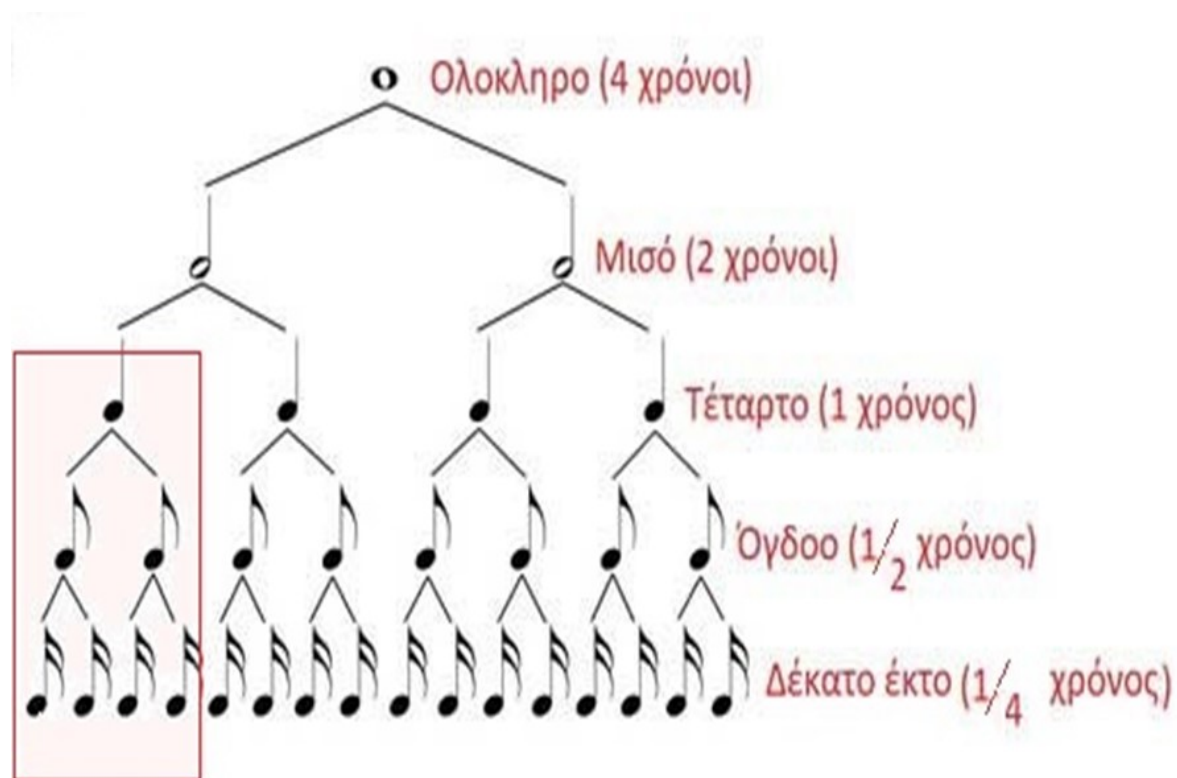
Παύσεις

	ολόκληρο	
	μισό	
	τέταρτο	
	όγδοο	
	δέκατο έκτο	
	τριακοστό δεύτερο	
	εξηκοστό τέταρτο	

Ρυθμικές αξίες: πίνακας

Στιγμή διαρκείας, παρεστιγμένο

ΣΤΙΓΜΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Η στιγμή διαρκείας είναι μια τελεία που γράφεται στα δεξιά ενός φθογγοσήμου και αυξάνει τη διάρκεια του φθόγγου κατά το μισό της αξίας του. Ο φθόγγος (ή η παύση) που έχει αυτή την τελεία ονομάζεται παρεστιγμένος.

π.χ. α. ολόκληρο παρεστιγμένο $(4+2) = 6$ χρόνοι

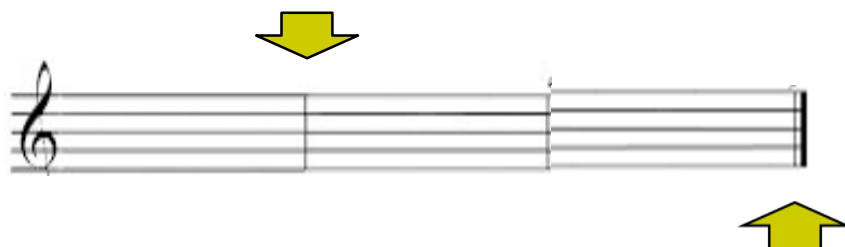
β. μισό παρεστιγμένο $(2+1) = 3$ χρόνοι

γ. τέταρτο παρεστιγμένο $(1 + \frac{1}{2}) = 1 \frac{1}{2}$ χρόνος

Μέτρα, διαστολές

- Διαστολές: κάθετες γραμμές επάνω στο πεντάγραμμο που χωρίζουν την μελωδία σε μικρότερα τμήματα (μέτρα).

- Διπλή διαστολή: διπλή κάθετη γραμμή που υποδηλώνει το τέλος της μελωδίας.

Μέτρα

- Μέτρο ($2/4$, $3/4$, $4/4$): η αριθμητική ένδειξη (κλάσμα) στην αρχή του πενταγράμμου που καθορίζει τον αριθμό και το είδος των χρόνων που περιέχουν τα μέτρα.

Π.χ. $2/4$, $3/4$, $2/8$, $3/8$ (απλά)

$4/4$, $6/4$, $4/8$, $6/8$, $9/8$, $12/8$ (σύνθετα)

Απλά μέτρα

➤ απλά μέτρα: 2/4, 2/8, 3/4, 3/8

2/4 ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | εμβατήριο

2/8 ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ |

3/4 ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | βάλς

3/8 ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ | ♩ |

ένα παράδειγμα 2/4

2/4

1 2	1 2	1 2	1 2

Hand Clap $\parallel \frac{2}{4}$

2/4: ο κούκος

1 2 1 2 1 2 1 2

Κού - κου κού - κου λά - λη - σε ο κού - κος
Κού - κου κού - κου ά - νοι - ζη θα φέ - ρει
Κού - κου κού - κου θα 'ρθει κα - λο - καί - ρι.

Ένα παράδειγμα $\frac{3}{4}$ κάλαντα πρωτοχρονιάς - Κρήτη

1 2 3 1 2 3

Τα χιά τα χιά 'Αρ χι μη νιά,

Σύνθετα μέτρα

➤ σύνθετα μέτρα: 4/4 ή C, 4/8, 6/8, 9/8, 12/8

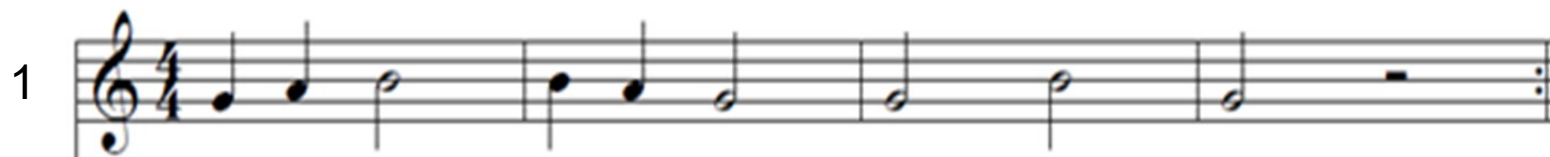
4/4 ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ |

4/8 ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ |

9/8 ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ | ♩ ♩ ♩ |

φυσούνι

4/4 ή C

Άσκηση:

Συμπληρώστε το κλάσμα (μέτρο) που αντιστοιχεί στην αρχή κάθε ρυθμικής φράσης:

Άσκηση:

Συμπληρώστε τα μέτρα που λείπουν σε κάθε ρυθμική φράση

The image shows six musical staves, each with a time signature and a sequence of notes followed by blank measures for completion:

- Staff 1: $\frac{3}{4}$ time signature. Notes: quarter, quarter, quarter, quarter, quarter. Blank measures: 2.
- Staff 2: $\frac{2}{4}$ time signature. Notes: eighth, eighth, quarter, quarter. Blank measures: 2.
- Staff 3: $\frac{2}{4}$ time signature. Notes: quarter, eighth, eighth, quarter, quarter. Blank measures: 2.
- Staff 4: $\frac{3}{4}$ time signature. Notes: quarter, eighth, eighth, quarter, quarter. Blank measures: 2.
- Staff 5: $\frac{3}{4}$ time signature. Notes: quarter, quarter, eighth, eighth, quarter. Blank measures: 2.
- Staff 6: $\frac{2}{4}$ time signature. Notes: quarter, eighth, eighth, quarter, quarter. Blank measures: 2.

Σημεία αλλοιώσεων: # b ♮

- **Δίεση (#)** (πριν από ένα φθογγόσημο) το οξύνει (ανεβάζει) κατά ένα ημιτόνιο.

- **Ύφεση (b)** (πριν από ένα φθογγόσημο) το βαρύνει (κατεβάζει) κατά ένα ημιτόνιο.

- **Αναίρεση (♮)** ακυρώνει την ισχύουσα αλλοίωση.

- Αυτές οι τυχαίες αλλοιώσεις ισχύουν κατά κανόνα για ένα μέτρο.

- Αν πρέπει να ισχύσουν για ολόκληρο το κομμάτι, τότε τοποθετούνται στην αρχή κάθε πενταγράμμου ως οπλισμός

Δυναμική

Η αυξομείωση του ήχου αποδίδεται από τα σημεία δυναμικής:

- Piano (p) = σιγανά
- Forte (f) = δυνατά

ppp

pp

p

mp

mf

f

ff

fff

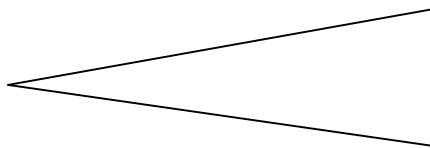
molto pianissimo - pianissimo - piano -
πάρα πολύ σιγανά – πολύ σιγανά – σιγανά

mezzo piano -
- μέτρια σιγανά -

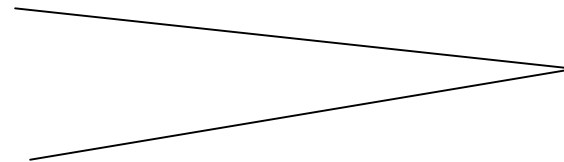
mezzo forte - forte -

fortissimo - molto fortissimo
- μέτρια δυνατά - δυνατά -πολύ δυνατά–πάρα πολύ δυνατά

Κρεσέντο: βαθμιαία αύξηση του ήχου

Ντεκρεσέντο: βαθμιαία ελάττωση του ήχου

Παράδειγμα δυναμικής σε παρτιτούρα:

A handwritten musical score on four staves, all in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The music consists of a single melodic line. The first staff begins with a dynamic marking 'p' (piano). The second staff ends with a dynamic marking 'f' (forte). The third staff ends with a dynamic marking 'p' (piano). The fourth staff ends with a dynamic marking 'f' (forte). There are two purple hand-drawn lines below the staves: one is a horizontal line with a slight curve, and the other is a longer horizontal line with a slight curve, both positioned below the third and fourth staves respectively.

Εκφραστικά στοιχεία

Είναι σημάδια για ειδικές χρήσεις.

Τα πιο συνηθισμένα είναι:

- ❑ **λεγκάτο (legato)** = δεμένα, σαν μια ενότητα/φράση
- ❑ **στακάτο (staccato)** = κοφτά (.)

Παράδειγμα legato

Legato:

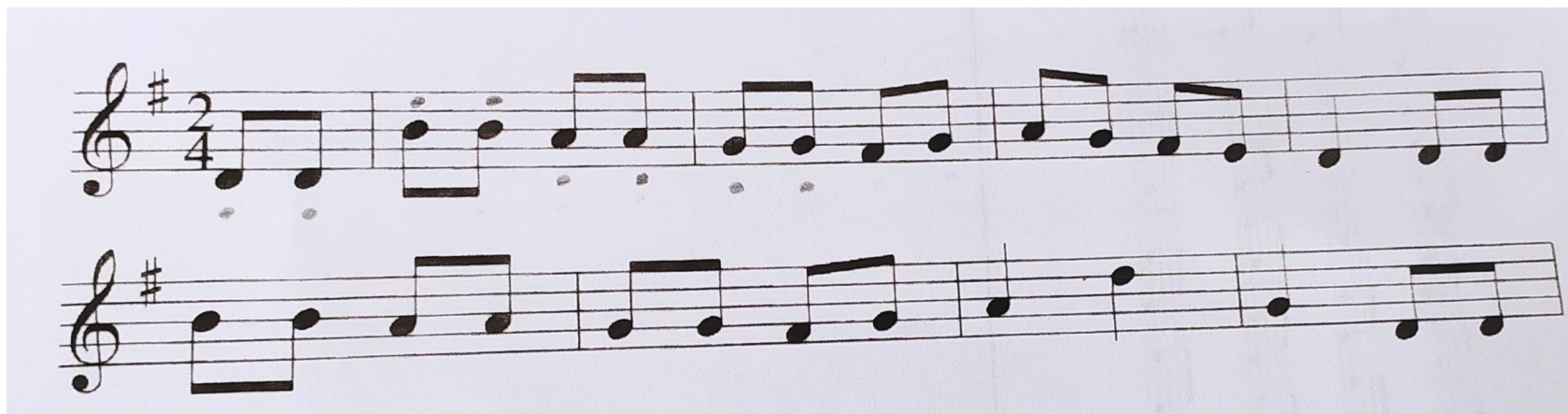
Οι νότες που περιλαμβάνονται σε κάθε μια καμπύλη θα παιχτούν δεμένες, σαν μια φράση.

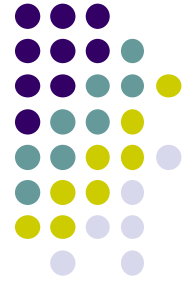

Παράδειγμα staccato

Staccato: όπου υπάρχει το σύμβολο . θα παιχθεί κοφτά.

Ρυθμική Αγωγή

Αργά:

Grave = αργά (βαρειά)

Lento = πολύ αργά

Largo = πολύ αργά (πλατειά)

Largetto = σχεδόν πολύ αργά

Adagio = αργά

Andante = αργά (με κίνηση)

Μέτρια:

Moderato = μέτρια

Ρυθμική Αγωγή (συνέχεια)

Γρήγορα:

Allegretto = σχεδόν γρήγορα

Allegro = γρήγορα

Vivace = ζωηρά

Presto = πολύ γρήγορα

Prestissimo = πάρα πολύ γρήγορα

Παράδειγμα ρυθμικής αγωγής

- **Allegro**: όλο το παρακάτω κομμάτι θα παιχθεί γρήγορα

The image shows a handwritten musical score on four staves. The first staff is marked with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a time signature of 2/4. The word "Allegro" is written in blue ink above the first staff. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some beamed eighth notes. The piece concludes with a double bar line on the fourth staff.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ (σύννοψη)

1. Χορδόφωνα (έγχχορδα)

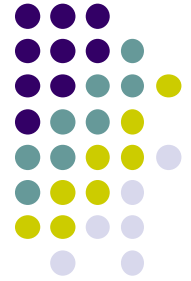
- **Με τόξο:** βιολί, βιόλα, βιολοντσέλο, κοντραμπάσο
- **Νυκτά:** άρπα, κιθάρα, αναγεννησιακό λαούτο
- **Με πλήκτρα:** πιάνο, τσέμπαλο

2. Αερόφωνα (πνευστά)

- **Ξύλινα:** φλάουτο, πίκολο, φλάουτο με ράμφος κλαρινέτο, σαξόφωνο φαγκότο, όμποε, αγγλικό κόρνο
- **Χάλκινα:** τρομπέτα, τρομπόνι, γαλλικό κόρνο, τούμπα

3. Ιδιόφωνα 4. Μεμβρανόφωνα (κρουστά)

- **Μεμβρανόφωνα:** τύμπανα, μικρό ταμπούρο, μεγάλο ταμπούρο, ντέφι
- **Ιδιόφωνα:** μεταλλόφωνο, ξυλόφωνο, καμπάνες, μαρίμπα, τσελέστα, μαράκες, κλάβες, τρίγωνο, κ.λ.π.